

»FALS SLAAR SIN EGEN MAND PAA HALS«,

tað skuldi lögmaðurin haft í huga, áðrenn hann kreypt til fólkaflaksmálgagnid fyrri at kunngerá sínar óálitandi frásögnir fyrri ikki at siga beinleiðis ósannindi uppá sakarleisan mann.

Eg veit, at Føroyar eiga ongan betri vin í státsministeriinum enn Elkær Hansen, ið var her eitt skákbrá fyrri ríkisumboðsmann Vagn-Hansen. Og tað vil vera hitt seinasta, ið eg vil gera, at geva honum ábyrgd fyrri mínar og mín flokks stöðu í læknamálinum. — Men á hin bógvin veit eg, at E. H. aldri droymir um at ganga frá tí, sum hann sum settur ríkisumboðsmaður hevur sagt og gjørt fyrri at greiða læknaflökjunu í Norðoyum.

Hann vil soleiðis ikki ganga frá og avsanna,

at hann var við til, ja hövuðskraftin, í skapanini av tilboðnum til Norðoyingar,

at hann sjálvandi var við til at biðja Norðoyinganna sendinevnd fyrileggja Norðoyingum uppskotið (tilboðið) í tí treysti, at tað so vildi bera til at fáa Halvorsen lækna settan sum sjúkrakús-lækna soleiðis sum Norðoyingar ynkst-u,

at hann á fundi, meðan jálvur lögmaðurin var til steðr saman við landslækanum, flokksformanninum, sjúkrakússtjórnarliminum og teimum tilkallaðu læknunum Toft og Bang segði frá, at eingin minni enn sjálv danská ríkisstjórnin eftir umstøðunum hevði góðtikið tilboðið ella uppskotið til Norðoyingar (hetta havi eg sagt fleiri ferðir áður alment uttan, at nakar av teimum nevndu hava avsað tað, heldur ikki lögmaðurin, tí her vóru ov nógv vitni!)

...at eg kom til ríkisumboðsmannin og hansara kantór og bað um at fáa sett saman eitt uppskot til broytan av læknaáskipanini, sum svaraði til tað, ið lögtingið hevði at samtykkja, um Norðoyingar tóku við tilboðnum, og um landsstýrið, flokksformenninir, ríkisumboðið og sjúkrakússtjórnin vildi standa við tað, ið boðið var teimum — eg viðmerkti sum eina motivering fyrri mínari áheitan, at eg altíð hevði gjørt brúk av t. d. amtskantórsins lögfrøðiskunnleika til at eftirhyggja ella beinleiðis seta í lógarstil uppskot ið flokkurin vildi seta fram á lögtingi, og at eg altíð hevði verið væl móttikin og fingið ta lógkønu hjálp, ið var ynskt, hóast tað ikki so sjaldan hendi, at táverandi amtmáður Hilbert prísiptelt kundir vera heilt ímóti tankanum; men sum embætismaður gjörði hann uppskotið væl og virðiliga,

at hann segði, at í hesum var einki broytt, ríkisumboðið vildi til eina og hvøja tíð »stilla sín lögfrøðisliga kunnleika til dispositið« fyrri ein og hvønn flokk, annaðhvørt tað var javnaðarflokkurin, sambandsflokkurin, tjóðvedisflokkurin ella fólkaflokkurin,

men tað mátti undirstrikast, at ríkisumboðið tók ikki ábyrgd fyrri uppskotini, ið vóru gjörd sambært flokkana ynski, tað mátti viðkomandi flokkur sjálvur gera,

at hann ella hansara kantór tók heldur ikki ábyrgdina fyrri fremjanina av uppskotinum, sum gjört var eftir javnaðarflokksins og sjálvstýrisflokksins áheitan til at »seta fram (til tess hevði ríkisumboðið ikki haft stundir til av nýggjum at samráðast við avvarandi myndugleikar sum landsstýrið o. a.)

Ríkisumboðsmaðurin Elkær Hansen segði eisini, at hann sjálvandi ikki vildi dylja fyrri landsstýrinum, at hansara kantór lögfrøðisliga og embætisliga eftir áheitan hevði hjálpt mæ at geva uppskotinum tað orðaljód, sum svaraði til ta upprunaliga í tilboðnum tiltonktu broyting í læknaáskipanini uttan tó — sum sagt — at taka nakra ábyrgd fyrri framsetan av uppskotinum á táverandi tíðspunkti.

Eg veit tí, at tað einki hevur við sannleikan at gera, tá lögmaðurin í sínum úttalilsu til »Dagblaðið« roynir at geva fólki kenslu av, at setti ríkisumboðsmaður Elkær Hansen hevur nærmast verið og biðið hann »den store mand« um fyrigiving og váttað, at tað einasta illa, ið hann hevði gjört, var at hansara kantór hevði skrivað nakað av á maskinu fyrri P. M. Dam.

Lat meg siga, at yvir fyrri ríkisumboðsmanni E. H. segði eg víðari, at eg hvørki vildi ella kundi krevja av honum, at hann tá uttan tær fyrri hansara embætismannastöðu neyðugu nýggju samráðingar á standandi fót skuldi siga nakað viðvíkjandi útlitinum fyrri gjögnumfóringini av tí í sínari tíð framsetta tilboði um broytan av læknaáskipanini, nú ið málið soleiðis av nýggjum varð uppafturtikið aftaná flokkanna avvisandi stöðu á tingi. Tí forútsætlingin fyrri ríkisumboðsins og ríkisstjórnarinnar góðkenning var, at landsstýrið og tingflokkarnir vóru við — tað skiltu vit.

Men vit settu fram uppskotið í tí treysti, at tað ikki kundi bera til hjá landsstýrinum, ríkisumboðnum ríkisstjórnarinnar vegna, flokksformanninum við teirra flokkum og sjúkrakússtýrinum, ið kom at verða valt fyrri Norðoyar læknaðomi, at rýma og ikki ígjögnumføra tað, ið lovað hevði verið Norðoyingum.

Tá formellu mannagongdina at gjögnumføra málið aftaná lögtingssetuna komu partarnir óivað at verða samdir um sum t. d., at Norðoyingar, tá ið teir við lögtingsins samtykt av uppskotinum til læknaáskipanin hövdu fingið prógv fyrri, at tilboðið ikki bara var sett fram upp á kvamsvis, men at tað veruliga var meint at ganga Norðoyingum á móti, uttan iva gingi við til, at Halvorsen fekk eina feru, meðan tann umskipanin fór fram við lýsan av embætinum og setan av honum sum sjúkrakús-lækna uttan skyldu at hava sjúkrakassapraksis.

Hvørt orð, ið eg havi sagt um læknamálið mannagongdini viðvíkjandi er soleiðis samsvarandi við sannleikan, meðan tað er hvørjum manni greitt, at »Dagblaðið« og lögmaður hava roynt, uttan at tað tó er eydnast teimum, at gera svart til hvítt.

Eg vil í eina seinri grein draga dømi fram, ið benda til, at lögmaður hevur haft alt annað í huganum enn at ganga Norðoyingum á móti. Spurningurin er so, um hann hevur haft allar sambandsløgmenningar við sær í slagplánum.

Nú, ið »Dagblaðið« hettir sær at ganga so langt í ósannindisljótleika fyrri at finna okkurt at dálka meg við í læknamálinum, er tað vist tað einasta rætta, at út kemur alt innispunnid tógv, t. d. alt tað, ið var frammi á fundinum um svarið frá Norðoyingum uppá tilboðið.

Tögnskyldan er brotin á so ósannan og ljótan hátt av okkara hægsta manni, at hon ikki kann binda undirskrivaða ella nakran fundarmann longri.

Í Havn, tann 25. septembir 1953.

P. M. Dam.

Hví ikki biða hin setta ríkisumboðsmannin um eitt úttalisi. Tað eru sum kunnugt ikki nógvir, ið hava treystið til lögmannin.

Ein leiðandi sambandsmaður segði

ein dagin, at hann hevði so litið treystið til lögmannin at tað ikki vildi undra hann, um hann ein »skónman« dag hoyrði, at hann var kandidatur hjá fólkaflakkinum.

Mere varme mindre brændsel

Det lyder optimistisk — men er let-opnåeligt for enhver. De nye ovntyper fra HESS giver økonomisk varme, samtidig med at ovnene skaber et eget prag over hjemmet. Kommer De forbi vor forretning, så se ind og lad os demonstrere ovenenes egenskaber for Dem.

Valdemar Lützen
Telf 1020

HESS VEILE

SKÚLAÓSKILIÐ Í SKOPUN

Vit hoyra og lesa um, hvussu menn víða hvar royna at bóta um teirra skúlaviðurskifti. Beint nú síggja vit, at Vestmenningar skulu hava ein klassa aftrat also børn til 15 ár, og teir ætla so næsta ár at seta aftur ein lærara aftrat og lata børn ganga í skúla til 16 ár. Teir, ið tilíkt gera, eru greiðir yvir, hvussu stór kappingin er, og at kappingin harðnar fyrri hvørt árið, ið gongur. Børn, sum nú á dögum fara út úr skúlanum við lítlum kunnleika ella nærum ongum skúlakunnleika, tey verða illa stödd í lívsins hörðu kapping.

Her í Skopum hava vit einans ein lærara til 80 skúlabørn, og einki sær út fyrri, at nakað verður gjört fyrri at fáa annað skil á her hjá okkum.

Vit loyva okkum at spyrja, hvør ið skuldina hevur fyrri, at eingin skúlastova verður bygd aftrat her í bygdini, so vit kunnu fáa ein lærara aftrat, tí soleiðis, sum skilið nú er her í bygdini má tað og skal tað ikki ganga longri. Ein lærari kann einki fáa burturúr at læra so stóran barnaflokk, og fyrri okkum sær tað soleiðis út, sum at lærarin heldur, at tað ger eins og tað sama, antin hann heldur skúla ella ikki, tí úrslitið verður

so nakað tað sama ið hvussu er. Tað sær út, sum at hann einans heldur skúla, tá ið hann tímir og einki annað hevur at gera. Forældurnir royna at taka sær av børnunum, so tey ikki heilt skulu verða analfabatar.

Vit vita ikki av, at nakar hevur verið her í langar tíðir og hildið exam, so kanska eisini teir hava givið tað upp fyrri vónleyst alt tað heila, sum her er. Já, vit spyrja, tí vit skilja ikki, at hetta lagið kann ganga, og eingin rørir ein finger fyrri at fáa tað broytt. Lærari okkara kann ikki einsamallur makta at fáa börnin at læra nakað, men vit loyva okkum at spyrja, um hann ger nakað fyrri at fáa eina skúlastovu bygda, so vit fáa ein lærara afturat. Vit halda, at lærarin er ikki heilt uttan skuld í, at eingin skúlastova er bygd, og at skilið er so vánaligt, sum tað er.

Vit loyva okkum at venda okkum til teirra, sum eru yvir skúlanum og biðja teir siga okkum, hvussu tað ber til, at eingin skúlastova verður bygd her, so ein lærari kemur afturat. Vit spyrja eisini, hvussu leingi hetta óskilið fer at halda áframm.

Fleiri foreldur í Skopun.